

DZIAŁ XI

OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Prezentowane w dziale dane obejmują informacje z obszaru ochrony zdrowia w publicznych i niepublicznych jednostkach opieki zdrowotnej z wyłączeniem jednostek resortu obrony narodowej, resortu spraw wewnętrznych i administracji, a także ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Dane zawarte w roczniku uwzględniają strukturę opieki zdrowotnej obowiązującą przed wejściem w życie ustawy o działalności leczniczej z dnia 15 kwietnia 2011 r., Dz. U. Nr 112, poz. 654.

3. Podstawę przemian w systemie opieki zdrowotnej stanowią:

- 1) ustawa o działalności leczniczej z dnia 15 kwietnia 2011 r., Dz. U. Nr 112, poz. 654;
- 2) ustawa z dnia 30 VIII 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (jednolity tekst Dz. U. 2007 Nr 14, poz. 89, z późniejszymi zmianami), na mocy której mogą być tworzone **publiczne i niepubliczne** zakłady opieki zdrowotnej;
- 3) ustawa z dnia 5 VII 1996 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (jednolity tekst Dz. U. 2009 Nr 151, poz. 1217, z późniejszymi zmianami), na mocy której pielęgniarka lub położna może wykonywać indywidualną praktykę albo indywidualną praktykę specjalistyczną, po uzyskaniu zezwolenia właściwej, ze względu na miejsce wykonywania praktyki, okręgowej rady pielęgniarek i położnych;
- 4) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr 136, poz. 857, z późniejszymi zmianami), na mocy której tworzy się **praktyki lekarskie: indywidualne, indywidualne specjalistyczne i grupowe** będące nową formą organizacyjną ambulatoryjnej opieki zdrowotnej. Istotą tej formy jest realizowanie przez prywatne podmioty świadczeń zdrowotnych dla ogółu ludności.

Dane o praktykach lekarskich obejmują te podmioty, które świadczą usługi zdrowotne **wyłącznie w ramach środków publicznych**;

- 5) ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr

CHAPTER XI

HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data presented in this chapter within the scope of health care include information concerning public and non-public activities of the health care services excluding health care services of the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as health care in prisons.

2. Data presented in the yearbook include the structure of the health care, which was in force before the entry of the Law on Health Care Activities of 15 April 2011, Journal of Laws No. 112, item. 654.

3. The legal bases of changes in the health care system are:

- 1) the Law on Health Care Activities of 15 April 2011, Journal of Laws No. 112, item. 654.
- 2) the Law on Health Care Facilities, dated 30 VIII 1991 (uniform text, Journal of Laws 2007 No. 14, item 89, with later amendments), with later amendments, on the basis of which **public and non-public** health care facilities can be established;
- 3) the Law on the Nursing and Obstetrical Professions, dated 5 VII 1996 (uniform text: Journal of Laws 2009 No. 151, item 1217, with later amendments), on the basis of which a nurse, midwife may establish a private practice or private specialized practice after obtaining the appropriate permit from the respective district council of nurses and obstetricians;
- 4) the Law on the Occupations of Doctor and Dentist, dated 5 XII 1996 (uniform text, Journal of Laws 2008 No. 136, item 857, with later amendments), on the basis of which **individual medical practices, specialized medical practices and group practices**, being a new organizational form of out-patient health care, are created. These forms of activity are conducted by private entities rendering health care services for the general population.

Data concerning medical practices include those entities that render health care services **exclusively within the framework of public funds**;

- 5) the Law on Health Care Services Financed from Public Funds, dated 27 VIII 2004 (uni-

164, poz. 1027, z późniejszymi zmianami) z mocą obowiązującą od 1 X 2004 r., która reguluje zakres i warunki udzielania świadczeń zdrowotnych, zasady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia. Ustawa ta zastąpiła ustawę z dnia 23 I 2003 r. o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia, utworzonym z dniem 1 IV 2003 r., który zastąpił działające od 1 I 1999 r. kasy chorych.

Na mocy obowiązujących przepisów pacjent ma prawo wyboru lekarza, pielęgniarki i położnej podstawowej opieki zdrowotnej, jak również - na podstawie skierowania od lekarza podstawowej opieki zdrowotnej - świadczeniodawcy ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych oraz szpitala. Skierowanie nie jest wymagane w przypadku świadczeń w zakresie m.in.: dermatologii, ginekologii, leczenia odwykowego, okulistyki, onkologii, psychiatrii, stomatologii czy gruźlicy.

4. Dane o **pracownikach medycznych** obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy; osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

Lekarzy, pielęgniarki, położne oraz farmaceutów wykazano łącznie z osobami odbywającymi staż podyplomowy.

Od 2005 r. dane o pracownikach medycznych obejmują osoby pracujące bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ.

5. Dane o **zakładach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej** obejmują przychodnie, ośrodki zdrowia, ambulatoria i od 2001 r. poradnie. Porad z zakresu ambulatoryjnej opieki zdrowotnej udzielają również **praktyki lekarzy i lekarzy dentyistów**, które podpisały kontrakty z NFZ lub z zakładami opieki zdrowotnej. Od 2009 r. porady ambulatoryjne nie uwzględniają działalności orzeczniczej lekarzy medycyny pracy. Porady z zakresu ambulatoryjnej opieki zdrowotnej obejmują również porady lekarskie udzielone w izbach przyjęć szpitali ogólnych.

6. Informacje o **szpitalach** podano łącznie z filiami szpitali (do 2004 r. określane jako zamiejscowe oddziały szpitalne); oznacza to, że filie te nie są wykazane jako odrębne zakłady, a dane o ich działalności zaliczono do macierzystego szpitala.

form text Journal of Laws 2008 No. 164, item 1027, with later amendments) with the effect from 1 X 2004, with the scope and condition for providing health services, the rules and procedure of financing them and activity of the National Health Fund. The law replaced the Law of 23 I 2003 on the Common Insurance in the National Health Fund. The National Health Fund, created on 1 IV 2003, replaced health funds, working since 1 I 1999.

According to regulations in power the patient has the right to choose basic health care doctor, nurse and midwife, as well as - on the basis of a referral from the basic health care doctor - provider of out-patient specialized health care services and hospital. The referral is not required for services in the scope of, among other, dermatology, gynaecology, addiction recovery, ophthalmology, oncology, psychiatry, dentistry, tuberculosis.

4. Data regarding **medical personnel** of the health service include persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character; these persons are counted once regardless of the time worked.

Doctors, nurses, midwives and pharmacists were listed together with persons undergoing training.

Since 2005 data regarding medical personnel include persons working directly with patients, i.e. excluding persons for whom the primary workplace is university, social assistance, units of state or local self-government administration and the National Health Fund.

5. Data concerning **facilities of the out-patient health care** include out-patient departments, health centres, ambulatory departments and since 2001 out-patient clinics. Consultations within the scope of out-patient health care are provided also by **medical and dentists' practices**, that have signed contracts with the National Health Fund or with health care facilities. Since 2009 out-patient health care consultations do not include occupation medical adjudications. Out-patient health care consultations include also those provided by doctors in admission rooms in general hospitals.

6. Information regarding **hospitals** is given together with hospital branches, located in other places; i.e., these branches are not listed as separate facilities, and data concerning their activity is included in those of the main hospital.

7. Dane o **łóżkach w zakładach stacjonarnej opieki zdrowotnej** dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych (z pełnym wyposażeniem), zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

8. W szpitalach ogólnych (tabl. 4) rodzaje oddziałów podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 16 VII 2004 r. (Dz. U. Nr 170, poz. 1797, z późniejszymi zmianami). Do **oddziałów chirurgicznych** zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, urologię, chirurgię szczękową i kardiocirurgię oraz inne o charakterze chirurgicznym; do **oddziałów zakaźnych** — oddziały obserwacyjno-zakaźne; do **oddziałów gruźlicy i chorób płuc** — oddziały pulmonologiczne.

9. **Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze** udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im środki farmaceutyczne i materiały medyczne.

10. **Lecznictwo uzdrowiskowe** obejmuje szpitale i sanatoria wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim naturalne surowce i właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

11. Dane dotyczące **ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej** (ustawa z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym, Dz. U. Nr 191, poz. 1410, z późniejszymi zmianami; do 2005 r. - ustawa z dnia 25 VII 2001 r., Dz. U. Nr 113, poz. 1207, z późniejszymi zmianami) obejmują jednostki zgłoszone do systemu ratownictwa medycznego (zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, lotnicze zespoły ratunkowe) oraz świadczenia zdrowotne w nagłych przypadkach zagrożenia życia lub zdrowia udzielone przez zespoły ratownictwa medycznego i lotnicze pogotowie ratunkowe w miejscu zdarzenia.

Szpitalne oddziały ratunkowe od 29 III 2007 r. funkcjonują na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 15 III 2007 r. (Dz. U. Nr 55, poz. 365); wcześniej, będąc komórkami organizacyjnymi szpitali, działały na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej.

12. Działalność **aptek ogólnodostępnych i punktów aptecznych** unormowana jest ustawą z dnia 6 IX 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz. U. 2008 Nr 45, poz. 271, z późniejszymi zmianami).

13. Dane o **zachorowaniach** podaje się zgodnie z „Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych” obowiązującą od dnia 1 I 1997 r. (X Rewizja).

7. Data regarding **beds in in-patient health care facilities** concern permanent beds in patient wards (fully equipped), either occupied or prepared to receive patients.

8. In general hospitals (table 4) types of wards are given in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 16 VII 2004 (Journal of Laws No. 170, item 1797, with later amendments). Included in **surgical wards** are: general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxillo-facial and cardiosurgery as well as other surgical wards; in **communicable diseases wards** — communicable diseases wards; in **tubercular and pulmonary wards** — pulmonology wards.

9. **Chronic medical care home and nursing homes** provide 24-hour health services within the scope of nursing and rehabilitating persons not requiring hospitalization as well as assure them pharmaceutical agents and medical materials.

10. **Health resort treatment** includes services rendered by hospitals and sanatoria using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate where the facility is located.

11. Data concerning **emergency medical services and first-aid** (Law on the State Emergency Medical Services, dated 8 IX 2006, Journal of Laws No. 191, item 1410, with later amendments; until 2005 - law dated 25 VII 2001, Journal of Laws No. 113, item 1207, with later amendments) include units reported to the medical rescue system (emergency medical services, hospital emergency wards, medical air rescue) and health-care services rendered by emergency medical services and medical air rescue in emergency situations with risk to life or health in the place of occurrence.

Since 29 III 2007 hospital emergency wards have operated on the basis of decree of the Ministry of Health, dated 15 III 2007 (Journal of Laws No. 55, item 365); earlier they operated on the basis of regulation of the health care facilities.

12. The activity of **public pharmacies and pharmaceutical outlets** is normalized by Pharmaceutical Law, dated 6 IX 2001 (Journal of Laws 2008 No. 45, item 271, with later amendments).

13. Data regarding **incidence of illnesses** is given in accordance with the “International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems” valid since 1 I 1997 (ICD-10 Revision).

14. Zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. 2011 Nr. 45, poz. 235) opieka może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego, sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię. Przed wejściem w życie ww. ustawy, żłobki działały na podstawie ustawy z 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. 2007 Nr. 14, poz. 89, z późniejszymi zmianami).

15. **Placówki opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży** prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.).

Placówka zapewnia dziecku całodobową ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne, religijne, a także zapewnia korzystanie z przysługujących na podstawie odrębnych przepisów świadczeń zdrowotnych i kształcenia.

Wyróżnia się placówki:

a) **socjalizacyjne** – zapewniające całodobową opiekę, wychowanie i kształcenie oraz zaspokojenie niezbędnych potrzeb dziecka, zapewniające zajęcia korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne i terapeutyczne, rekompensujące brak wychowania w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym – odpowiednią rehabilitację i zajęcia specjalistyczne,

b) **rodzinne** – tworzące wielodzietną rodzinę, umożliwiające całodobową opiekę i wychowanie (np. licznemu rodzeństwu), zapewniające kształcenie, wyrównywanie opóźnień rozwojowych i szkolnych,

c) **interwencyjne** – zapewniające na czas trwania sytuacji kryzysowej doraźną opiekę i wychowanie, kształcenie dostosowane do wieku i możliwości rozwojowych, przygotowujące diagnozę dziecka i jego sytuacji rodzinnej oraz ustalające wskazania do dalszej pracy z dzieckiem,

d) **wielofunkcyjne** – zapewniające dzienną i całodobową opiekę oraz wychowanie poprzez realizację zadań przewidzianych dla placówki: wsparcia dziennego, interwencyjnej i socjalizacyjnej, a także łącząceienne i całodobowe działania terapeutyczne, interwencyjne i socjalizacyjne skierowane na dziecko i rodzinę dziecka,

e) **wsparcia dziennego** – działające w najbliższym środowisku dziecka, wspierające funkcje opiekuńcze rodziny, w tym:

- opiekuńcze – prowadzone w formie kół zainteresowań, świetlic, klubów, ognisk wychowawczych, które pomagają dzieciom w pokonywaniu trudności szkolnych i organizowaniu czasu wolnego,

14. According to the Law on Childcare for children younger than 3 years, dated 4 February 2011 (Journal of Laws 2011 No. 45, item 235) care can be organized in nurseries, kids clubs, provided by a day carer and a nanny. Before the entry into force of this law, nurseries were established based on the Law on Health Care Facilities, dated 30 VIII 1991 (uniform text, Journal of Laws 2007 No. 14, item 89, with later amendments).

15. **Care and education centres for children and youth** are presented in accordance with the Law on Social Welfare, dated 12 III 2004 (Journal of Laws 2009 No. 175, item 1362 with later amendments).

The centre provides the child with round-the-clock permanent or temporary care and also secures the necessary livelihood, developmental - including emotional, social and religious - needs of the child, and secures the child's benefiting from services to which he/she is entitled on the basis of separate regulations on health care services and education.

There are the following centres:

a) **socialization centres** – providing 24-hour care and education as well as fulfilling the necessary needs of the child, providing corrective activities, compensatory classes, speech therapy classes, therapeutic classes compensating lack of family care and preparing for life in society, and providing appropriate rehabilitation and specialized activities for children with disabilities,

b) **family centres** – creating family with many children, allowing for 24-hour care for e.g. numerous brothers and sisters, providing education, compensating for worse development and performance at school,

c) **intervention centres** – providing short-term care during a crisis situation, education adapted to the age and developmental capabilities, preparing diagnosis of a child and the child's family condition and establishing recommendations for the further course of working with the child,

d) **multi-functional centres** – providing daytime and 24-hour care by performing tasks of: daytime assistance centre, intervention and socialization centre, as well as by combining daytime and 24-hour therapeutic, intervention and socialization activity, directed to child and child's family,

e) **day-support centres** – operating in the immediate vicinity of the child, supporting the family in its protective functions, of which:

- care – in the form of extracurricular activities, after-school clubs, clubs, childcare centres, assisting children in overcoming difficulties at school and organizing their spare time,

- specjalistyczne – realizujące program psychokorekcyjny lub psychoprophylaktyczny, w tym terapię pedagogiczną, psychologiczną, rehabilitację, resocjalizację.

16. Rodzina zastępcza zapewnia opiekę i wychowanie dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej.

Rodziny zastępcze dzielą się na: spokrewnione i niespokrewnione z dzieckiem, zawodowe niespokrewnione z dzieckiem: wielodzietne, specjalistyczne, o charakterze pogotowia rodzinnego.

17. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne.

Rodzaje domów i zakładów pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

18. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się do 30 IV 2004 r. zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 29 XI 1990 r. (jednolity tekst Dz. U. 1998 Nr 64, poz. 414, z późniejszymi zmianami), od 1 V 2004 r. zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. według której dokonano podziału na świadczenia pieniężne i niepieniężne.

Zasiłek stały wypłacany jest z tytułu całkowitej niezdolności do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.

Zasiłek okresowy przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek celowy przyznawany jest w celu m.in.: zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

- specialized – implementing psychocorrective or psychoprophylactic programme, including pedagogical therapy, psychological therapy, rehabilitation, resocialization.

16. Foster family provides care and upbringing of a child deprived in part or in full of parental care.

Foster families are divided into related and not related to the child, professional families not related to the child: families with many children, specialized families, emergency foster families.

17. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the institutions, for which the founding bodies are: local self-government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons.

Types of social welfare homes and facilities are presented in accordance with the Law on Social Welfare of 12 III 2004.

18. Data on social benefits are presented until 30 IV 2004 according to the Law on Social Welfare of 29 XI 1990 (uniform text in the Journal of Laws 1998 No. 64, item 414, with later amendments), since 1 V 2004 according to the Law on Social Welfare of 12 III 2004, following which the division into monetary and non-monetary assistance was made.

Permanent benefit paid in respect of complete inability to work because of age or disability.

A person or a family is entitled to a **temporary benefit** because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security.

Appropriated benefit is offered in order to fulfil a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, covering burial costs. May be given to a person or a family which incurred losses in result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

TABL. 1 (150). **PRACOWNICY MEDYCZNI^a**
Stan w dniu 31 XII
MEDICAL PERSONNEL^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011		SPECIFICATION
			ogółem total	w tym kobiety of which women	
Lekarze	3872	3982	4002	2118	Doctors
Lekarze dentyści	691	1000	993	728	Dentists
Farmaceuci ^b	1051	1124	1102	899	Pharmacists ^b
Pielęgniarki ^c	10198	11074	11110	.	Nurses ^c
Położne ^c	1455	1520	1568	.	Midwives ^c

^a Pracujący bezpośrednio z pacjentem tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. ^b Magistrzy farmacji w aptekach ogólnodostępnych, punktach aptecznych i aptekach szpitalnych. ^c Z wykształceniem wyższym lub średnim.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia i Głównego Urzędu Statystycznego.

^a Working directly with a patient, i.e. excluding persons for whom the primary workplace is university, social welfare, units of state administration or local self-government or National Health Fund. ^b Masters of pharmacy in public pharmacies, pharmaceutical outlets and hospital's pharmacies. ^c With secondary or tertiary education.

Source: data of the Ministry of Health and the Central Statistical Office.

TABL. 2 (151). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**
OUT-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Zakłady opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 XII)	738	898	1039	Health care institutions (as of 31 XII)
miasta	426	499	602	urban areas
wieś	312	399	437	rural areas
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)	499	591	594	Medical practices ^b (as of 31 XII)
miasta	375	394	397	urban areas
wieś	124	197	197	rural areas
Porady udzielone w tys.	12814,1	14293,9	14973,9	Consultations provided in thous.
lekarskie	11475,0	12691,7	13271,5	doctors
w tym specjalistyczne	4411,7	4476,7	4674,9	of which specialized
dentystyczne ^c	1339,1	1602,2	1702,4	dental ^c

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i opieka społeczna”, ust. 5. ^b Dane obejmują podmioty, które podpisały kontrakty z NFZ lub z zakładami opieki zdrowotnej (patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i opieka społeczna”, ust. 3, pkt 3 i 4); do 2008 r. łącznie z praktykami lekarskimi przeprowadzającymi badania profilaktyczne w zakresie służby medycyny pracy. ^c Od 2005 r. wszystkie porady stomatologiczne zaliczane są do specjalistyki.

^a See general notes to the chapter „Health care and social welfare”, item 5. ^b Data concern entities that have signed contracts with National Health Fund or health care facilities (see general notes to the chapter „Health care and social welfare” item 3, point 3 and 4); until 2008 including medical practices conducted within the framework of workplace medical service. ^c Since 2005 all dental consultations have been included into specialized ones.

TABL. 3 (152). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA**
IN-PATIENT HEALTH CARE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
ZAKŁADY — stan w dniu 31 XII FACILITIES — as of 31 XII				
Szpital ogólny	29	35	32	General hospitals
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	11	20	21	Chronic medical care homes
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	11	14	14	Nursing homes
Hospicja	3	3	6	Hospice
Lecznictwo uzdrowiskowe:				Health resort treatment:
sanatoria	20	20	19	sanatoria
szpitale	3	3	3	hospitals
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH — stan w dniu 31 XII BEDS IN FACILITIES — as of 31 XII				
Szpital ogólny ^a	8870	9556	9555	General hospitals ^a
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	646	1116	1139	Chronic medical care homes
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	418	568	573	Nursing homes
Hospicja	73	62	104	Hospice
Lecznictwo uzdrowiskowe:				Health resort treatment:
sanatoria	2782	3066	3043	sanatoria
szpitale	815	784	784	hospitals
LECZENIE IN-PATIENTS				
Szpital ogólny ^b	370627	376244	403673	General hospitals ^b
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	1579	2346	2367	Chronic medical care homes
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	1045	1304	1205	Nursing homes
Hospicja	1304	966	1216	Hospice
Lecznictwo uzdrowiskowe – kura- cje	53267	57558	57408	Health resort treatment patients
w sanatoriach	41612	46023	46159	in sanatoria
w szpitalach	11655	11535	11249	in hospitals

^a Od 2008 roku łącznie z inkubatorami oraz miejscami dla noworodków. ^b Bez międzyoddziałowego ruchu chorych.

Źródło: od 2004 r. w zakresie szpitali ogólnych i zakładów opieki długoterminowej — dane Ministerstwa Zdrowia.

^a Since 2008 including incubators and beds for newborns. ^b Excluding inter-ward patient transfers.

Source: since 2004 with regard to general hospitals and long-term facilities — data of the Ministry of Health.

TABL. 4 (153). **SZPITALA OGÓLNE**
GENERAL HOSPITALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Szpital (stan w dniu 31 XII)	29	35	32	Hospitals (as of 31 XII)
Publiczne	27	26	26	Public
Niepubliczne	2	9	6	Non-public
Łóżka ^a (stan w dniu 31 XII)	8870	9556	9555	Beds ^a (as of 31 XII)
w szpitalach: publicznych	8827	9094	9000	in: public hospitals
niepublicznych	43	462	555	non-public hospitals
na 10 tys. ludności	42,3	44,9	44,9	per 10 thous. population
w tym na oddziałach:				of which in specified wards:
chorób wewnętrznych	1263	1224	1199	Internal diseases
w tym kardiologicznych	405	453	458	of which cardiological
chirurgicznych	2027	2117	1801	surgical
pediatrycznych	731	697	692	paediatric
ginekologiczno-położniczych	1155	1115	1119	gynaecological-obstetric
onkologicznych	184	226	226	oncological
intensywnej terapii	134	139	144	intensive therapy
zakaźnych	235	208	208	communicable
gruźlicy i chorób płuc	404	402	402	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	152	127	127	dermatology
neurologicznych	456	520	515	neurological
psychiatrycznych i odwykowych	482	507	507	psychiatric and detoxification

^a Od 2008 łącznie z inkubatorami oraz miejscami dla noworodków.

^a Since 2008 including incubators as well as places for newborns.

TABL. 4 (153). **SZPITALA OGÓLNE (dok.)**
GENERAL HOSPITALS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Ruch chorych:				Patients:
Leczeni ^a w tys.	370,6	399,8	403,7	In-patients ^a in thous.
w szpitalach: publicznych	366,6	376,2	374,1	in: public hospitals
niepublicznych	4,0	23,6	29,5	non-public hospitals
w tym na oddziałach ^b :				of which in specified wards ^b :
chorób wewnętrznych	55,2	53,7	54,0	internal diseases
w tym kardiologicznych	22,9	27,4	28,5	of which cardiological
chirurgicznych	99,3	99,7	91,0	surgical
pediatrycznych	31,2	28,8	29,3	paediatric
ginekologiczno-płożniczych	60,0	64,3	64,3	gynaecological-obstetric
onkologicznych	8,8	11,3	11,7	oncological
intensywnej terapii	3,9	3,3	3,3	intensive therapy
zakaźnych	8,5	8,8	8,8	communicable
gruźlicy i chorób płuc	9,2	9,2	9,6	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	4,3	3,1	3,5	dermatology
neurologicznych	17,1	20,6	21,3	neurological
psychiatrycznych i odwykowych	7,3	6,9	7,2	psychiatric and detoxification
Wypisani w tys.	353,8	363,9	390,5	Discharges in thous.
Zmarli w tys.	8,1	8,0	8,5	Deaths in thous.
Leczeni ^a na: 10 tys. ludności	1766,7	1768,7	1897,1	In-patients ^a per: 10 thous. population
1 łóżko	41,8	41,8	42,2	bed
Przeciętny pobyt chorego w dniach	6,7	5,9	5,7	Average patient stay in days
Przeciętne wykorzystanie łóżka				
w dniach	280	247	244	Average bed use in days

^a Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. ^b Łącznie z międzyoddziałowym ruchem chorych.

Ź r ó d ł o : dane Ministerstwa Zdrowia.

^a Excluding inter-ward patient transfers. ^b Including inter-ward patient transfers.

S o u r c e : data of the Ministry of Health.

TABL. 5 (154). **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA^a**
Stan w dniu 31 XII
EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	SPECIFICATION
Zespoły wyjazdowe ratownictwa			
medycznego	84	92	Ambulance emergency rescue teams
podstawowe	51	56	basic
specjalistyczne	33	36	specialists
Szpitalne oddziały ratunkowe	11	12	Hospital emergency wards
Izby przyjęć ^b	10	8	Admission rooms ^b
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	1	1	Medical air rescue ^c
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d			Calls to the occurrence places ^d
(w ciągu roku)	115402	131615	(during the year)
na 1000 ludności	54,3	61,9	per 1000 population
Osoby, którym udzielono świadcze-			Persons who received health care
nia zdrowotnego ^d (w ciągu roku)	125994	134378	benefits ^d (during the year)
na 1000 ludności	59,2	63,2	per 1000 population

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i opieka społeczna”, ust. 11. ^b Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. ^c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratownicze. ^d W danych tych nie ujęto zachorowań u osób, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w trybie ambulatoryjnym (w izbie przyjęć lub szpitalnym oddziale ratunkowym).

^a See general notes to the chapter „Health care and social welfare”, item 11. ^b Organization cells of hospitals applied to cooperate with emergency medical system. ^c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. ^d Excluding diseases of people who received health care benefits in ambulatory mode (in admission room or in hospital emergency ward).

TABL. 6 (155). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a**
Stan w dniu 31 XII
GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Apteki ogólnodostępne	543	570	590	Generally available pharmacies
w tym prywatne	543	565	585	of which private
w tym na wsi	148	131	137	of which in rural areas
Punkty apteczne	107	120	123	Pharmaceutical outlets
w tym na wsi	106	117	120	of which in rural areas
Liczba ludności na:				Population per:
1 aptekę i punkt apteczny	3228	3084	2986	pharmacy and pharmaceutical outlet
1 aptekę	3864	3733	3608	pharmacy
w tym na wsi	8456	9509	9109	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	965	1041	1102	Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets

^a Bez aptek szpitalnych w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, działających na potrzeby tych zakładów; łącznie z aptekami i punktami aptecznymi podległymi przedsiębiorstwu PKP.

^a Excluding hospital's pharmacies in in-patient health care facilities, operated for the need of these; e.g., in hospitals and sanatoria; including pharmacies and pharmaceutical outlets subordinate to the enterprise PKP.

TABL. 7 (156). **KRWIODAWSTWO**
BLOOD DONATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	1	1	1	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	9	9	9	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy	19317	21729	23652	Blood donors
w tym honorowi	19310	21722	23645	of which honorary blood donors
Pobrana krew w jednostkach krwi pełnej ^a	39343	43387	47693	Blood taken in units of whole blood ^a
Pobrane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP) ^b	38804	44396	50243	Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP) ^b

^a Jedna jednostka krwi pełnej równa się 450 ml, jeden litr krwi pełnej w przybliżeniu równa się 2,22 jednostki. ^b Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

U w a g a. Nie uwzględniono danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Ź r ó d ł o: Do 2009 r. dane Instytutu Hematologii i Transfuzjologii, a od 2010 r. Narodowego Centrum Krwi.

^a One unit of whole blood equals 450 ml, one litre of whole blood equals approximately 2,22 units. ^b One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

N o t e. Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Internal Affairs.

S o u r c e: Until 2009 data of the Haematology and Transfusiology Institute and since 2010 National Blood Center.

TABL. 8 (157). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	2005	2010	2011	2005	2010	2011	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers			na 100 tys. ludności per 100 thous. population			
Tężec.....	2	2	-	0,1	0,1	-	Tetanus
Krztusiec.....	23	28	41	1,1	1,3	1,9	Whooping cough
Odra	1	-	3	0,05	-	0,1	Measles
Wirusowe zapalenie wątroby w tym typ B.....	115	113	133	5,5	5,3	6,3	Viral hepatitis of which type B
Różyczka.....	44	67	62	2,1	3,1	2,9	Rubella
Salmonellozy.....	298	201	610	14,2	9,4	28,7	Salmonella infections
Czerwonka bakteryjna	1111	805	608	53,0	37,8	28,6	Shigellosis
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe.....	4	2	-	0,2	0,1	-	Other bacterial food borne intoxications
	40	4	14	1,9	0,2	0,7	Diarrhoea and gastroenteritis of presumed of infections origin (under 2 years) ^a
Biegunki u dzieci do lat 2 ^a ...	1065	1989	2244	259,3	423,0	516,6	Scarlet fever
Szkarlatyna (płonica).....	324	457	581	15,4	21,5	27,3	
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/ lub mózgu...	43	37	68	2,1	1,7	3,2	Meningitis
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	126	99	156	6,0	4,7	7,3	
Wirusowe zapalenie mózgu .	48	26	29	2,3	1,2	1,4	Encephalitis
Świnka (zapalenie przyusz- nicy nagminne).....	1922	107	102	91,6	5,0	4,8	Mumps
Toksoplazmoza	36	.	.	1,7	x	x	Toxoplasmosis
Tasiemczyce	1	.	.	0,0	x	x	Cestode infestations
Świerzb	642	.	.	30,6	x	x	Scabies
Grypa.....	13406	15936	46991	638,3	759,2	2207,5	Influenza
Szczepieni przeciw wście- kliźnie.....	704	588	822	33,6	27,6	38,6	Rabies vaccinations

a Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2.

U w a g a: Od 2009 roku nie ma obowiązku zgłaszania zachorowania na toksoplazmozę, tasiemczyce i świerzb.

Ź r ó d ł o: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - PZH.

a Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2.

N o t e: Since 2009 reporting incidence of toxoplasmosis, cestode infestations and scabies is not compulsory.

S o u r c e: data of the National Institute of Hygiene - PZH.

TABL. 9 (158). **PLACÓWKI OPIEKI NAD DZIEĆMI DO LAT 3^a**

Stan w dniu 31 XII

FACILITIES FOR CHILDREN UP TO THE AGE OF 3^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010 ^b	2011	SPECIFICATION
Placówki	24	35	<i>Facilities</i>
Miejsca	1571	2051	<i>Places</i>
Dzieci przebywające w placówkach (w ciągu roku).....	2715	3668	<i>Children staying in facilities (during the year)</i>
Miejsca na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach	60,0	78,3	<i>Places per 1000 children up to age of 3 in urban areas</i>
Dzieci przebywające na 1000 dzieci w wieku do lat 3.....	22,7	30,8	<i>Children staying per 1000 children up to age of 3</i>

a Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i opieka społeczna”, ust. 14. *b* Bez klubów dziecięcych i innych jednostek.

a See general notes to the chapter „Health care and social welfare”, item 14. *b* Excluding kids clubs and other units.

TABL. 10 (159). **CAŁODOBOWE PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY^a**

Stan w dniu 31 XII

ROUND-THE-CLOCK CARE AND EDUCATION CENTRES FOR CHILDREN AND YOUTH^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2005	2010	2011	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	placówki centres			wychowankowie residents			wolontariusze volunteers			
OGÓŁEM.....	35	36	36	915	937	887	65	89	94	TOTAL
placówki:										centres:
Interwencyjne.....	2	1	1	27	12	10	-	-	-	Intervention
Rodzinne.....	8	7	7	65	54	50	2	3	4	Family
Socjalizacyjne.....	22	23	23	738	640	606	43	65	74	Socialization
Wielofunkcyjne.....	3	5	5	85	231	221	20	21	16	Multipurpose

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i opieka społeczna”, ust. 15.

U w a g a. W 2011 r. w 63 placówkach wsparcia dziennego w ciągu roku przebywało 4453 wychowanków.

^a See general notes to the chapter „Health care and social welfare”, item 15.

N o t e. In 2011, 4453 residents were stayed in 63 daily assistance centres during the year.

TABL. 11 (160). **RODZINY ZASTĘPCZE**

Stan w dniu 31 XII

FOSTER FAMILIES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	1195	1287	1288	Foster families
Dzieci w rodzinach zastępczych ^a	1683	1806	1810	Children in foster families ^a
w tym posiadające orzeczenie o niepełnosprawności	205	205	224	of which issued disability confirmation
Dzieci usamodzielnione w ciągu roku	33	37	23	Children who gained independence during the year

^a W wieku poniżej 18 lat.^a Below the age of 18.

TABL. 12 (161). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ**

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES

As of 31 XII

A. OGÓŁEM
TOTAL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	65	67	76	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca ^a				Places ^a
ogółem	5472	5283	5559	total
na 10 tys. ludności	26,1	24,8	26,1	per 10 thous. population
Mieszkańcy				Residents
ogółem	5072	5266	5351	total
w tym do lat 18	159	115	155	of which up to age18
w tym umieszczeni w ciągu roku	886	885	1289	of which placed within during the year
na 10 tys. ludności	24,2	24,7	25,1	per 10 thous. population
Osoby oczekujące na umieszczenie	77	222	91	Persons awaiting a place

B. PLACÓWKI WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW
FACILITIES BY GROUP OF RESIDENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii), w których mogą przebywać	67	76	Homes and facilities (excluding branches) in which may be
osoby w podeszłym wieku	20	20	aged persons
przewlekłe somatycznie chorzy	15	15	chronically ill with somatic disorders
dorośli niepełnosprawni intelektualnie	7	7	mentally retarded
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	6	6	children and young mentally retarded
przewlekłe psychicznie chorzy	13	13	chronically mentally ill
niepełnosprawni fizycznie	5	6	physically handicapped
matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	2	2	mothers with dependent children and pregnant women
bezdomni	10	16	homeless
inne osoby	5	8	other persons

^a W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców.

^a In further division facilities may be shown several times because one facility may be intended for several groups of residents.

TABL. 12 (161). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES (cont.)

As of 31 XII

B. PLACÓWKI WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW (dok.)*FACILITIES BY GROUP RESIDENTS (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	SPECIFICATION
Mieszkańcy domów i zakładów	5266	5351	Residents of homes and facilities
osoby w podeszłym wieku	1026	1001	aged persons
przewlekłe somatycznie chorzy	732	683	chronically ill with somatic disorders
dorośli niepełnosprawni intelektualnie	545	549	mentally retarded
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	398	394	children and young mentally retarded
przewlekłe psychicznie chorzy	1722	1753	chronically mentally ill
niepełnosprawni fizycznie	75	82	physically handicapped
matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	16	22	mothers with dependent children and pregnant women
bezdomni	644	721	homeless
inne osoby	108	146	other persons

TABL. 13 (162). **ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ ^a***SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS ^a*

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^b <i>Beneficiaries ^b</i>	Udzielone świadczenia w tys. zł <i>Benefits granted in thous. zł</i>	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M			T O T A L
2005	203883	138318,4	
2010	142288	195409,7	
2011	135582	197003,3	
Pomoc pieniężna	88298	136482,8	Monetary assistance
w tym zasiłki:			of which benefits:
Stały	7740	26468,8	Permanent
Okresowy	24857	41509,0	Temporary
Celowe	52255	45188,9	Appropriated
Pomoc niepieniężna	75632	60520,6	Non-monetary care
w tym:			of which:
Schronienie	171	464,9	Shelter
Posiłek	68335	28810,5	Meals
Ubranie	359	74,0	Clothing
Sprawienie pogrzebu	107	253,4	Burial

^a Organizowanej i świadczonej przez Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej i Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie; bez pomocy GOPS w formie odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej. ^b Liczba osób, którym przyznano decyzję o świadczeniu; w podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a Organized and rendered by Gmina Social Assistance Centres and Powiat Centres for Family Support; excluding assistance of GSAC in form of payments for residence in social welfare homes. ^b Number of persons granted benefits by the decision, under the item benefits, recipients may be shown several times.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.